

GAZDASÁGI
VERSENYHIVATAL

VERSENYTANÁCS

Vj/070-006/2010.

A Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsa a dr. K. T. ügyvéd (Kárász Ügyvédi Iroda) által képviselt **Pharmanova Zrt.** (Budapest) kérelmező összefonódás engedélyezése iránti kérelmére indult eljárásban, melyben további ügyfélként részt vett a szintén dr. K. T. ügyvéd által képviselt **Zalár Patika Kft.** (Eger) - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

h a t á r o z a t o t .

A Versenytanács engedélyezi, hogy a Pharmanova Zrt. irányítást szerezzen a Zalár Patika Kft. felett.

A határozat felülvizsgálatát az ügyfelek a kézbesítéstől számított harminc napon belül kérhetik a Fővárosi Bírósághoz címzett, de a Gazdasági Versenyhivatalnál benyújtandó keresettel.

I n d o k o l á s

I.

A kérelmezett összefonódás

1. A kérelmező Pharmanova Zrt. 2010. július 1-én kötött üzletrész átruházási szerződéssel megvásárolta a Zalár Patika Kft. törzstőkéjének 99,27%-át kitevő üzletrészét, mely korábban mintegy harminc különböző tulajdonos tulajdonában állt.

2. A kérelmező az 1. bekezdés szerinti tranzakcióhoz – mint vállalkozások összefonódásához – 2010. július 22-én benyújtott kérelmében a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló, módosított 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tpv.) VI. fejezetének rendelkezései alapján a Gazdasági Versenyhivatal engedélyét kérte.

II.

Az összefonódás résztvevői

Pharmanova Zrt.

3. A vagyonkezeléssel és befektetéssel foglalkozó Pharmanova Zrt. által irányított vállalkozás-csoport (a továbbiakban: Pharmanova csoport) meghatározó tevékenysége a gyógyszer-kiskereskedelem. A Pharmanova-csoporthoz tartozik jelenleg 101, egy-egy közforgalmú gyógyszertárat működtető vállalkozás, valamint a Nova Gyógyszertárak Zrt. által működtetett 38 gyógyszertárból álló hálózat, melyek együtt a legnagyobb hazai gyógyszertári láncot képezik.

4. A Pharmanova-csoport 2009. évi nettó árbevétele – a vállalkozás-csoporton belüli forgalom nélkül – meghaladta a 15 milliárd forintot.

Zalár Patika Kft.

5. A Zalár Patika Kft. az Eger, Zalár u. 9. címen található gyógyszertárat működteti. A vállalkozásnak közel harminc különböző tulajdonosa van, más tevékenységet nem folytat, más vállalkozást nem irányít. 2009. évi nettó árbevétele meghaladta az 500 millió forintot.

III.

A gyógyszer-forgalmazási piac főbb jellemzői

6. A gyógyszergyártókra és a gyógyszergyártásra, illetve a gyógyszerfoglalmozókra és a gyógyszerfoglalmozásra speciális jogi szabályozás vonatkozik, a gyógyszerek veszélyes jellegére, valamint az egyes gyógyszerek társadalombiztosítási támogatási rendszerbe befogadott voltára tekintettel is.

7. Az emberi alkalmazásra kerülő gyógyszerekről és egyéb, a gyógyszerpiacot szabályozó törvények módosításáról szóló 2005. évi XCV. törvény a gyógyszer-nagykereskedelem fogalma alatt a beszerzett gyógyszerek viszonteladók részére történő értékesítését érti, ideértve a gyógyszerek raktározásával, szállításával, EGT-megállapodásban részes államokon kívüli behozatalával, illetve a nem e térség országaiba irányuló kivitelével kapcsolatos valamennyi tevékenységet, amelyek eredményeként a gyógyszer az előállítótól a lakossági gyógyszerellátókhoz eljut. Gyógyszer-nagykereskedelmi tevékenységet folytatni e tevékenység végzésére jogosító hatósági engedély birtokában lehet. A gyógyszer-nagykereskedő az általa forgalmazott termékeket közvetlenül a lakosság részére nem forgalmazhatja, illetve csak olyan vevőknek szállíthat gyógyszert, akik a gyógyszerekkel kapcsolatos kereskedelmi, illetve egészségügyi szolgáltató tevékenység végzésére engedéllyel rendelkeznek.

8. A biztonságos és gazdaságos gyógyszer- és gyógyászatisegédeszköz-ellátás, valamint a gyógyszerforgalmazás általános szabályairól szóló 2006. évi XCVIII. törvény (a továbbiakban: Gyftv.) értelmében főszabályként gyógyszert a betegek, fogyasztók, orvosok, valamint állatorvosok részére a – gyógyszertár működtetésére vonatkozó engedély birtokában működtethető – gyógyszertárak szolgálhatnak ki. A gyógyszer-kiskereskedelmi piacra a Gyftv. értelmében a gyógyszertárakon kívüli új szereplőként gyógyszertári működési engedéllyel nem rendelkező, kereskedelmi tevékenységet folytató vállalkozások is beléphetnek, azonban csak vény nélkül kiszolgálható és társadalombiztosítási támogatásban nem részesülő gyógyszerek jogszabály által meghatározott köre tekintetében.

9. A gyógyszertárakban gyógyszereken és egyéb a gyógyászathoz kapcsolódó termékeken kívül kizárólag jogszabályban meghatározott termékeket (tisztálkodási szerek, kozmetikumok, cukorkák, rágógumik, stb.) lehet értékesíteni. A gyógyszertárak forgalmának meghatározó része (jellemzően több, mint háromnegyede) gyógyszerek kiskereskedelmi értékesítéséből adódik, ami az egyes gyógyszertárak tekintetében nem mutat érdemi eltéréseket.

IV.

Az engedélykérési kötelezettség

10. A Tptv. 1. § alapján a törvény hatálya kiterjed a természetes és a jogi személynek, valamint a jogi személyiség nélküli gazdasági társaságnak (a továbbiakban az előzőekkel együtt: vállalkozás) a Magyar Köztársaság területén tanúsított piaci magatartására. E törvény

hatálya alá tartozik továbbá a vállalkozás külföldön tanúsított piaci magatartása is, ha annak hatása a Magyar Köztársaság területén érvényesülhet. A vizsgált tranzakció Magyarországon bejegyzett vállalkozások Magyarországon tanúsított magatartásának eredményeként jön létre, ezért arra a Tpvt. hatálya a fentiek értelmében kiterjed.

11. A Tpvt. 23. §-a (1) bekezdésének b) pontja értelmében vállalkozások összefonódása jön létre, ha egy vállalkozás vagy több vállalkozás közösen közvetlen vagy közvetett irányítást szerez egy vagy több tőle független vállalkozás egésze vagy része felett.

12. A Tpvt. 23. §-a (2) bekezdésének a) pontja értelmében egy vállalkozás közvetlen irányítással rendelkezik, ha a másik vállalkozás többségi szavazati jogot biztosító üzletrészeivel, részvényeivel, illetőleg a szavazati jogok több mint ötven százalékával rendelkezik.

13. Az 1. bekezdés szerinti tranzakció a Tpvt. 23. § (1) bekezdés b) pontja és a (2) bekezdés a) pontja alapján – mint vállalkozás feletti közvetlen irányításszerzés – összefonódásnak minősül.

A küszöbértékek vizsgálata a Tpvt. alapján

14. A Tpvt. 24. § értelmében a vállalkozások összefonódásához a GVH engedélye szükséges, ha valamennyi érintett vállalkozás-csoport, valamint az érintett vállalkozás csoportok tagjai és más vállalkozások által közösen irányított vállalkozások előző üzleti évben elért nettó árbevétele együttesen a tizenöt milliárd forintot meghaladja, és az érintett vállalkozás csoportok között van legalább két olyan vállalkozás csoport, melynek az előző évi nettó árbevétele a vállalkozás-csoport tagjai és más vállalkozások által közösen irányított vállalkozások nettó árbevételével együtt ötszázmillió forint felett van.

15. Az érintett vállalkozás-csoportok együttes nettó árbevétele a 15 milliárd forintot meghaladja (lásd 4. és 5. bekezdések), valamint van két olyan vállalkozás-csoport (Pharmanova csoport, Zalár Patika Kft.), melynek 2009. évi nettó árbevétele meghaladta a törvényben rögzített ötszázmillió forintot. Mindezek miatt a kérelmezett összefonódáshoz a Tpvt. 24. § (1) bekezdése alapján a GVH engedélye szükséges.

A küszöbértékek vizsgálata a Gyftv. alapján

16. A Gyftv. 75. § (2) bekezdése értelmében a gyógyszerterát működtető vállalkozások összefonódásához akkor is Gazdasági Versenyhivatal engedélyét kell kérni, ha

- a) az érintett vállalkozáscsoportok, valamint az érintett vállalkozáscsoportok tagjai és más gyógyszerforgalmazásban érintett vállalkozások által közösen irányított vállalkozások gyógyszer-kiskereskedelmi forgalmazásból származó előző üzleti évben elért nettó árbevétele együttesen az egymilliárd forintot meghaladja, és
- b) az érintett vállalkozáscsoportok között van legalább egy olyan gyógyszerforgalmazásban érdekelt vállalkozáscsoport, melynek a gyógyszer-kiskereskedelmi forgalmazásból származó előző évi nettó árbevétele a vállalkozáscsoport tagjai és más vállalkozások által közösen irányított vállalkozások e tevékenységből származó nettó árbevételével együtt százmillió forint felett van, és
- c) a tervezett összefonódás eredményeképpen az irányítás alá kerülő további gyógyszertár telephelyének
 - ca) községben elhelyezkedő gyógyszertár esetén 25 km-es,
 - cb) városban elhelyezkedő gyógyszertár esetén 5 km-es, vagy
 - cc) fővárosban elhelyezkedő gyógyszertár esetén 2 km-essugarú körrel meghatározott földrajzi körzetében lévő gyógyszertárak 10%-át meghaladó számú gyógyszertár kerülne az adott vállalkozás vagy vállalkozáscsoport közvetlen vagy közvetett irányítása alá.

17. A Versenytanács megalapozott gyakorlata szerint (pl. Vj-028/2010., Vj-038/2010., Vj-081/2010. sz. döntések) a c) pontnak „a tervezett összefonódás eredményeképpen az irányítás alá kerülő további gyógyszertár” megfogalmazásában szereplő „további” kitélt úgy értelmezi, hogy az engedélykérés nem vonatkozik arra az esetre, ha az irányítást megszerző vállalkozás-csoport a ca)-cc) pont szerinti földrajzi körzetben nem rendelkezik gyógyszertárral.

18. Tekintettel arra, hogy az Eger, Zalár u. 9. címen működtetett gyógyszertár cb) pont szerinti 5 km-es körzetében kérelmező nem rendelkezik gyógyszertárral, a Versenytanács álláspontja szerint jelen összefonódás vonatkozásában a Gyftv. 75. § (2) bekezdés c) pontja szerinti feltétel nem teljesül, ezért a Gyftv. alapján nem áll fenn az engedélykérési kötelezettség.

V.

Az engedélyezés

19. A Tpv. 30. § (2) bekezdése szerint a Gazdasági Versenyhivatal nem tagadhatja meg az engedély megadását, ha – az (1) bekezdésben foglaltakat figyelembe véve – az összefonódás nem csökkenti jelentős mértékben a versenyt az érintett piacon (Tpv. 14. §), különösen gazdasági erőfölény létrehozása vagy megerősítése következményeként.

20. A Tpv. eddigi alkalmazási tapasztalatai alapján a Versenytanács az összefonódás horizontális-, vertikális-, portfólió- és konglomerátum hatásait vizsgálja a Gazdasági Versenyhivatal Elnökének és a Versenytanács Elnökének 3/2009. számú Közleményében (a továbbiakban: Közlemény) foglaltak szerint.

21. Az összefonódás résztvevőinek teljesen azonos tevékenysége alapján kizárólag horizontális hatással kell számolni, ami a forgalmazott áruk kiskereskedelmi értékesítése mellett azok beszerzésében is jelentkezhet. A Versenytanács az összefonódással érintett árupiacok közül ezért a gyógyszerek kiskereskedelmi értékesítésének, illetve a gyógyszerek beszerzésének vizsgálatát tartotta szükségesnek, a résztvevő vállalkozások további tevékenységei (vagyonkezelés, a gyógyszertárak által forgalmazott egyéb termékek) esetében ugyanis nyilvánvalóan nem lehetnek káros versenyhatásai az összefonódásnak.

22. A különböző gyógyszerek felhasználási célja a kezelni kívánt betegség, illetve az alkalmazott gyógymód függvényében nyilvánvalóan eltér egymástól, mire tekintettel a gyógyszerek nem alkotnak egységes árupiacot. A Versenytanács kialakult gyakorlata szerint (pl.: Vj-182/2001.) az ENSZ Egészségügyi Világszervezete (UN WHO) által kialakított terápiás főcsoportokból kiindulva határozza meg a gyógyszereken belül elkülöníthető érintett árupiacokat. A jelen esetben azonban a Versenytanács ezt szükségtelennek tartotta. A gyógyszer-kiskereskedelemmel foglalkozó vállalkozások ugyanis a gyógyszerek (de legalábbis az egymást helyettesítő gyógyszer-csoportok) gyakorlatilag teljes körét forgalmazzák, amiből következőleg részesedésük az egyes (pontosan meg nem határozott) árupiacokon nem térhet el lényeges mértékben a gyógyszerek egészét jellemző mértéktől. Ezért a Versenytanács a versenyhatások felméréséhez elégséges információnak ítélte a gyógyszer-kiskereskedelem egészéből való részesedés ismeretét, amelyet a Versenytanács álláspontja szerint megfelelően jellemez az összefonódásban résztvevő két vállalkozás-csoportba tartozó gyógyszertárak száma.

23. A gyógyszerek beszerzésének nagykereskedelmi piacán a gyógyszertárak vevőként vannak jelen (gyógyszertárai révén a Pharmanova Zrt. is), ezen érintett piac földrajzi kiterjedése a Versenytanács álláspontja szerint Magyarország egész területe. Ezen az érintett

piacon a Pharmanova Zrt-hez tartozó gyógyszertárak (mind számuk, mind forgalmuk alapján számítva 6% körüli) piaci részesedése elhanyagolható mértékben növekszik az összefonódás következtében, ezért ezen az érintett piacon számottevő horizontális hatás fellépése nem valószínűsíthető.

24. A gyógyszer-kiskereskedelemben – miként a kiskereskedelemben általában – az értékesítés tekintetében érintett földrajzi piac az ország egész területénél szűkebb kiterjedésű. Érintett földrajzi piacnak – a gyógyszer-kiskereskedelem szabályozási sajátosságaira is tekintettel – a Versenytanács gyakorlata szerint (Vj-039/2003., Vj-028/2008., Vj-082/2009., Vj-038/2010. és Vj-081/2010. sz. döntések) az egyes gyógyszertárral rendelkező települések minősülnek azzal, hogy a nagyobb városokban (mindenekelőtt Budapesten) ennél is szűkebb a földrajzi piac.

25. Tekintettel arra, hogy Eger város területén kérelmező Pharmanova Zrt. nem rendelkezik gyógyszertárral, a gyógyszerek kiskereskedelmének erősen lokális jellegű érintett piacán horizontális hatás fellépése kizárható.

26. A Versenytanács álláspontja szerint vertikális hatás fellépéséhez szükséges körülmények nem állnak fent, a felek piaci pozíciója alapján káros portfólió vagy konglomerátum hatással sem kell számolni.

27. Mindezek alapján a Versenytanács a Tpv. 77. § (1) bekezdés a) pontja szerinti határozatában – egyezően a Tpv. 71. § (2) bekezdés alapján tett vizsgálói indítvánnyal – az összefonódást engedélyezte.

VI.

Eljárási kérdések

28. A GVH hatásköre a Tpv. 45. §-án, illetékessége a Tpv. 46. §-án alapul. E rendelkezések értelmében a GVH kizárólagos hatáskörrel rendelkezik minden olyan versenyfelügyeleti ügyben, amely nem tartozik bíróság hatáskörébe (Tpv. 86. §), illetékessége pedig az ország egész területére kiterjed.

29. A Versenytanács jelen eljárásában a Közleményben foglaltak alapján alkalmazta a Tpv. 63.§ (3) bekezdés ac) pontját, amely szerint a határozatot 35 munkanapon belül kell meghozni, amennyiben az engedély a Tpv. 30.§ (2) bekezdése alapján nyilvánvalóan nem tagadható meg.

30. A Tpv. 63. § (3) bekezdése ac) pontjának alkalmazásából következőleg az eljárási díj megfizetéséről nem kellett rendelkezni, mert a kérelmező a Tpv. 62. § (1) bekezdése szerinti négymillió forintot előzetesen lerótta.

31. A Versenytanács határozatát – a Tpvt. 73. § (1) bekezdésének alkalmazásával – tárgyaláson kívül hozta meg.

32. Az ügyfeleket megillető jogorvoslati jog a Tpvt. 83. § (1)-(2) bekezdésén alapul.

Budapest, 2010. szeptember 6.

dr. Dobos Gergely sk.
előadó versenytanács tag

dr. Gadó Gábor sk.
versenytanács tag

dr. Miskolci Bodnár Péter sk.
versenytanács tag